

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 sierpnia 2020 roku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. odmówił M. B., przyznania rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W uzasadnieniu wskazano, że zakład odmówił przyznania wnioskodawcy rekompensaty, ponieważ nie został udokumentowany 15-letni okres wykonywania zatrudnienia w szczególnych warunkach do dnia 31 grudnia 2008 roku. Do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy zaliczył, skarżącemu, okresy jego zatrudnienia w (...) S.A.: od 01-12-1980 r. do 04-05-1981 r. na stanowisku mistrza, od 29-05-1982 r. do 15-05-1984 r. na stanowisku mistrza, od 16-05-1984 r. do 31-07-1984 r. na stanowisku starszego mistrza. Łącznie 2 lata, 7 miesięcy i 7 dni. Z kolei do stażu pracy w szczególnych warunkach organ rentowy nie zaliczył odwołującemu okresów zatrudnienia w (...) S.A.: od 01-08-1984 r. do 30-06-1990 r. na stanowisku technologa, od 01-07-1990 r. do 31-12-2008 r. na stanowisku kierownika, ponieważ stanowiska te wiązały się z ograniczonym kontaktem z substancjami chemicznymi. Ponadto, zakres obowiązków na szczeblu kierowniczym wykracza poza osobiste dozоровanie lub kontrolę robotniczych stanowisk pracy. Wiąże się także z wykonywaniem czynności organizacyjnych, do których należą czynności kadrowe, inne prace biurowe pomocnicze, nieobjęte stosownym wykazem, wykonywane w innych warunkach niż szkodliwe.

(decyzja – k. 16-16 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Odwołanie od w/w decyzji wniósł M. B., wnosząc o przyznanie mu rekompensaty z tytułu utraty możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu, skarżący wskazał, iż w jego ocenie pracę w szczególnych warunkach świadczył nieprzerwanie od dnia 1 grudnia 1980 roku do dnia 31 lipca 2005 roku, będąc zatrudnionym w Zakładach (...) w Z., na stanowiskach technologa i kierownika wydziału, które to zakwalifikowane były, na podstawie obowiązujących przepisów, do stanowisk pracy w szczególnych warunkach. Stanowiska te wymienione są w wykazie A, dziale XIV ust. 24 Załącznika nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dn. 7 lipca 1987r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu chemicznego i lekkiego, wydanego na podstawie Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07. 02. 1983r w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz. 43). Ponadto, skarżący wskazał, iż dowodem na pracę w szczególnych warunkach, jest świadectwo pracy, w którym zostały wyszczególnione wskazane wyżej okoliczności. Będąc zatrudnionym w w/w zakładzie chemicznym wnioskodawca pracował również w wydziałach produkujących półprodukty barwnikarskie, których produkcja jest szczególnie uciążliwa, trudna i niebezpieczna. Półprodukty barwnikarskie, w większości, są to nitrozwiązki i aminy, a produkcja ich jest, również, wymieniona w Wykazie A, Dziale IV pod pozycją 32 jako produkcja nitrozwiązków, amin oraz organicznych związków azotu. Ponadto, w wydziałach, w których pracował produkowane były również barwniki.

(odwołanie – k. 3-7 verte)

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podnosząc argumentację jak w zaskarżonej decyzji.

(odpowiedź na odwołanie – k. 9-9 verte)

Na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku, wnioskodawca poparł odwołanie, zaś pełnomocnik ZUS wniósł o jego oddalenie.

(rozprawa z dnia 18 stycznia 2021 roku 00:58:35 – 00:58:46 – płyta CD – k. 36)

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

M. B. urodził się w dniu (...). Ukończył Politechnikę (...) w 1980r. z tytułem magistra inżyniera chemika. Specjalność wyuczona - barwniki półproduktów barwiarskie

(okoliczności bezsporne, akta osobowe)

W dniu 27 lipca 2020 roku wnioskodawca złożył do ZUS wniosek o emeryturę.

(wniosek – nieponumerowane strony plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Organ rentowy **uznał** staż pracy wnioskodawcy, **w szczególnych warunkach**, wynoszący 2 lata, 7 miesięcy i 7 dni (zatrudnienie od dnia 1 grudnia 1980 roku do dnia 4 maja 1981 roku, od dnia 29 maja 1982 roku do dnia 15 maja 1984 roku, od dnia 16 maja 1984 roku do dnia 31 lipca 1984 roku w (...) S.A.)

(okoliczność bezsporna)

Wnioskodawca, w okresie od dnia 1 września 1980 roku do dnia 27 lipca 2020 roku zatrudniony był w (...) Spółce Akcyjnej w B. w wymiarze etatu:1/1. W okresie zatrudnienia, skarżący wykonywał pracę na następujących stanowiskach pracy:

1. od 1 września 1980 roku – mistrz, starszy mistrz;
2. od 1 sierpnia 1984 roku – technolog;
3. od 1 lipca 1990 roku – kierownik
4. od 1 sierpnia 2005 roku – główny specjalista;
5. od 1 lutego 2010 roku – kierownik wydziału produkcji i logistyki – Z.

Jednocześnie , w świadectwie pracy z dnia 27.07.2020r. zakład pracy : (...) Spółka Akcyjna, wskazał, że w okresie **od dnia 1 grudnia 1980 roku do dnia 31 lipca 2005 roku** skarżący wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

(świadectwo pracy – k. 9-10 plik I , załączonych do sprawy akt organu rentowego, oryginał **akt osobowych str. 4 C**)

Zgodnie z wystawionym w dniu 27 lipca 2020 roku świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez (...) Spółkę Akcyjną w B. (obecnie (...) Sp. z o.o. w B.), wnioskodawca od dnia 1 września 1980 roku do nadal, w tym w okresie od 1 grudnia 1980 roku do dnia 4 maja 1981 roku – mistrz, od dnia 29 maja 1982 roku do dnia 15 maja 1984 roku – mistrz, od dnia 16 maja 1984 roku do dnia 31 lipca 1984 roku – starszy mistrz, od dnia 1 sierpnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku – technolog, od dnia 1 lipca 1990 roku do dnia 31 lipca 2005 roku – kierownik stale i w pełnym wymiarze czasu wykonywał prace: Kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko- techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A, Dział IV, ust. 12;28 na stanowisku Mistrz, Starszy mistrz, Technolog, Kierownik wymienionym w wykazie A dziale: XIV ust. 24 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego wydane na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. – Dz.U. Nr. 8, poz. 43.

(świadectwo – k. 12-12 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Skarżący pracował na wydziale kwasu H – tlenki azotu siarki i inne.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:54:58 – 00:58:23 – płyta CD - k. 36 w związku z e-protokół z rozprawy 00:01:32- 00:19:57, zeznania świadka L. W. na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:28:46 – 00:38:16 – płyta CD - k. 36)

W B. Z. można było zostać kierownikiem po uprzednim byciu technologiem.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:54:58 – 00:58:23 – płyta CD - k. 36 w związku z e-protokół z rozprawy 00:19:57- 00:27:28)

Będąc zatrudnionym na stanowisku technologa do zakresu czynności wnioskodawcy należało:

1. przygotowywanie procesów technologicznych (ocena przydatności instalacji produkcyjnej, przygotowanie wymaganej dokumentacji technologicznej);
2. kontrola i nadzór nad prowadzeniem procesów technologicznych;
3. odbiór jakościowy;
4. doskonalenie procesów technologicznych (prace laboratoryjne);
5. szkolenia.

Z kolei do zadań wnioskodawcy na stanowisku technologa należało:

1. kierowaniem całokształtem prac technologicznych wydziału;
2. przygotowywanie i dokumentowanie decyzji kierownika wydziału w zakresie technologicznym;
3. wykonywanie specjalnej pracy z zakresu doskonalenia technologii i o charakterze interwencyjnym;
4. pełnienie funkcji zastępcy kierownika wydziału w razie potrzeby;
5. kontrola pracy pracowników: aparatowy, mistrzów i starszych mistrzów (praca średniego szczebla)

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:54:58 – 00:58:23 – płyta CD - k. 36 w związku z e-protokół z rozprawy 00:01:32- 00:19:57, charakterystyka stanowiska pracy – k. 23 załączonych do sprawy akt osobowych)

Wnioskodawca zajmował się także kontrolowaniem pracy laboratorium, a także kontrolą i nadzorem produkcji barwników i pół produktów barwnikarskich., w tym parametrów procesu ich wytwarzania. Do istotnych zadań skarżącego należała kontrola jakości produkcji barwników, a konkretnie preparatów uzyskiwanych w trakcie, aby w konsekwencji mógł powstać produkt właściwej jakości. Odwołujący wykonywał także kontrolę międzyoperacyjną. od dnia 1 sierpnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku na stanowisku technologa, zaś od dnia 1 lipca 1990 roku do dnia 31 lipca 2005 roku na stanowisku kierownika. Stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wykonywał prace polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz na dozorze inżyniersko-technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A, dozorował prace pracowników – robotników : aparatowych (**punkt 28 ppkt. 1, operatorów pkt 28 ppkty 6, 7, 8.** , prace mistrzów , stanowiących (- prace , nie mistrzowie) , element prawidłowości , przeprowadzanych w (...) , procesów produkcyjnych. Jako technolog – wprost – wykonywał prace polegające na kontroli międzyinstancyjnej, kontrolę procesów produkcyjnych. Jako kierownik - prace przy dozorze inżyniersko- technicznym. Jednym z elementem tej pracy (czyli dozoru inżynierskiego) jest właśnie analiza prawidłowości dokumentacji technicznej w aspekcie praktycznego jej wykorzystania w procesach produkcji barwników i produktów barwnikarskich czy efekt końcowy czyli jakość produkcji, jest zgodna z dokumentacją - w aspekcie kontroli jakości produkcji) .Pod tym kątem analizował zapisy w dziennikach aparatowych. W (...) panował bardzo duży hałas (powyżej 85 decybeli) , wilgotność

powierza , wysoka temperatura. Wnioskodawca dozorował, w ramach realizacji – przesłanki ustawowej dozoru inżynierskiego - zapisy temperatur, pod kątem przebiegu procesów barwienia, także, prace urządzeń amoniakalnych , obniżających temperaturę do bezpiecznych poziomów (zbyt wysoka temperatura groziła wybuchem). W (...) używane były **środki chemiczne emitujące groźny dla zdrowia gaz. : tlenek azotu, siarki, amoniak – o działaniu duszącym, benzen itp.**

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:54:58 – 00:58:23 – płyta CD - k. 36 w związku z e-protokół z rozprawy 00:01:32- 00:19:57, zeznania świadka L. W. na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:28:46 – 00:38:16 – płyta CD - k. 36)

Będąc zatrudnionym na stanowisku kierownika wydziału, wykonywał , w ramach dozoru inżynierskiego czynności polegające na:

1. podejmowanie decyzji, obejmujących pełną koordynację złożonego działania produkcyjnego;
2. zabezpieczenie wykonania zadań;
3. sprawowanie nadzoru nad zagadnieniami technologicznymi.

(charakterystyka stanowiska pracy – k. 41 część B załączonych do sprawy akt osobowych)

Na stanowisku kierownika wnioskodawca zajmował się także kontrolą procesów produkcji zgodnie z założeniem i technologiami. Analizował także zapisy w dziennikach aparaturowych oraz zapisy wyników laboratorium. Jako kierownikowi wydziału wnioskodawcy podlegał bezpośrednio warsztat mechaniczny, którego pracę musiał zatwierdzić. Używane były związki chemiczne, które emitowały trujący gaz. W przypadku zaistnienia awarii, odwołujący wskazywał sposób jej usunięcia – jako dozór inżynierski , usunięciem awarii zajmowali się operatorzy. Wnioskodawca miał kontakt, zarówno z barwnikami których produkcja była wieloetapowa, jak i produktami barwnikarskimi.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:54:58 – 00:58:23 – płyta CD - k. 36 w związku z e-protokół z rozprawy 00:01:32- 00:19:57, zeznania świadka L. W. na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:28:46 – 00:38:16 – płyta CD - k. 36)

W razie awarii ,wnioskodawca jako kierownik, wraz z mistrzem dokonywali wizji lokalnej awarii. Następnie udzielał instruktażu w jaki sposób zabezpieczyć miejsce awarii i jakie procesy naprawcze należy dokonać. Przygotowaną przez mistrza kartę pracy, w następnej kolejności, podpisywał. Do zadań wnioskodawcy należało, także, ustalanie sposobu położenia rurociągów i montażu urządzeń.

(zeznania świadka J. B. na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:40:53 – 00:47:43 – płyta CD - k. 36)

Wnioskodawca analizował, także, zapisy temperatury pod kątem analizy procesów barwienia oraz prace urządzeń amoniakalnych, obniżających temperaturę. W hali, w której pracował wnioskodawca panował duży hałas. Każdy z reaktorów emitował dźwięki powyżej 85 decybeli.

(zeznania wnioskodawcy na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:54:58 – 00:58:23 – płyta CD - k. 36 w związku z e-protokół z rozprawy 00:19:57- 00:27:28)

Na wydziale, w którym odbywała się praca odwołującego zachodziły procesy nitracji, sulfonacji.

(zeznania świadka L. W. na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:28:46 – 00:38:16 – płyta CD - k. 36)

Praca na stanowisku technologa, jak i kierownika odbywała się w stałych godzinach pracy: od 8 do 16.

(zeznania świadka L. W. na rozprawie w dniu 18 stycznia 2021 roku e-protokół z rozprawy 00:38:16 – 00:40:53 – płyta CD - k. 36)

Decyzją z dnia 18 sierpnia 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku M. B. z dnia 27 lipca 2020 roku przyznał mu emeryturę od dnia 1 lipca 2020 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

(decyzja – k. 17-18 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

W dniu 18 września 2020 roku organ rentowy wydał zaskarżoną decyzję.

(decyzja – k. 16-16 verte plik I załączonych do sprawy akt organu rentowego)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o całokształt materiału dowodowego zebranego w sprawie, w szczególności o dokumenty zawarte w aktach sprawy, w załączonych do akt sprawy aktach ZUS oraz w oparciu o dokumenty znajdujące się w aktach osobowych wnioskodawcy załączonych do sprawy, a także na podstawie zeznań skarżącego i powołanych w sprawie świadków, uznając je w całości za wiarygodne. Są one spójne, konsekwentne i wzajemnie się potwierdzają. Brak jest przyczyn, które pozwalałyby odmówić im wiarygodności. W niniejszej sprawie, poza sporem, pozostawał okres zatrudnienia wnioskodawcy w (...) S.A. w B., który to okres został uwzględniony przez organ rentowy w wymiarze 2 lat, 7 miesięcy i 7 dni. W odniesieniu, zaś, do pozostałych spornych okresów zatrudnienia wnioskodawcy, wskazać należy, że zgromadzony, w niniejszej sprawie materiał dowodowy, nie pozostawia wątpliwości, co do charakteru pracy skarżącego w (...) S.A. w B. na stanowiskach: technologa i kierownika. Nie ulega wątpliwości, że wykonywane przez niego obowiązki pracownicze na wskazanych stanowiskach pracy wykonywał w szczególnych warunkach, a doliczenie tych okresów, do już zaliczonego przez organ rentowy okresu, jest wystarczające do przyznania wnioskodawcy rekompensaty za pracę w warunkach szczególnych. Podkreślenia również wymaga, iż organ rentowy nie przedstawił dowodów przeciwnych do zaprezentowanych przez wnioskodawcę.

Sąd pominął zeznania świadka A. B., ponieważ świadek nie miał wiedzy o czynnościach wnioskodawcy jakie wykonywał na stanowisku kierownika.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne.

Przedmiotem postępowania było rozstrzygnięcie, czy M. B. przysługuje prawo do rekompensaty z tytułu pracy w warunkach szczególnych.

Stosownie do **art. 2 pkt. 5 i art.21 ust.1 ustawy z dnia 19.12.2008r.** o emeryturach pomostowych (tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 1924) rekompensata stanowi odszkodowanie za utratę możliwości nabycia prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze dla osób, które nie nabyły prawa do emerytury pomostowej.

Celem rekompensaty, podobnie jak i emerytury pomostowej, jest łagodzenie skutków utraty możliwości przejścia na emeryturę przed osiągnięciem wieku emerytalnego przez pracowników zatrudnionych przy pracach w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W przypadku rekompensaty realizacja tego celu polega jednak nie na stworzeniu możliwości wcześniejszego zakończenia aktywności zawodowej, lecz na odpowiednim zwiększeniu podstawy wymiaru emerytury z FUS, do której osoba uprawniona nabyła prawo po osiągnięciu powszechnego wieku emerytalnego (tak M. Zieleniecki - Komentarz do art.21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX, por. też wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 31.03.2016 r., III AUa 1899/15 – LEX 2044406).

Zgodnie z **art.21 ust.1** ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przysługuje ubezpieczonemu, jeżeli ma okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach

i rentach z FUS, wynoszący co najmniej 15 lat. Stosownie do treści ust. 2 tego przepisu rekompensata nie przysługuje osobie, która nabyła prawo do emerytury na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W myśl art. 23 ust.1 i 2 powołanej ustawy ustalenie rekompensaty następuje na wniosek ubezpieczonego o emeryturę; rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, o którym mowa w przepisach art. 173 i art. 174 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Artykuł 2 pkt 5 i art. 21 ust. 1 ustawy o emeryturach pomostowych formułują dwie zasadnicze przesłanki nabycia prawa do rekompensaty, tj.:

1) nienabycie prawa do emerytury pomostowej,

2) osiągnięcie okresu pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu ustawy o emeryturach i rentach z FUS wynoszącego co najmniej 15 lat.

Przesłanką negatywną, zawartą w **art. 21 ust.2** ustawy o emeryturach pomostowych jest nabycie prawa do emerytury, na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

W literaturze podkreśla się, że wykładnia przepisu art. 21 ust.2 ustawy o emeryturach pomostowych nie może prowadzić do absurdalnego wniosku, że prawo do rekompensaty przysługuje wyłącznie tym osobom, które nie nabyły prawa do jakiegokolwiek emerytury z FUS. Skoro zgodnie z art.23 ustawy o emeryturach pomostowych rekompensata przyznawana jest w formie dodatku do kapitału początkowego, a zgodnie z art. 173 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS kapitał początkowy ustala się dla ubezpieczonych urodzonych po dniu 31 grudnia 1948 r., za których były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne przed dniem 1 stycznia 1999 r., to warunek sformułowany w art. 21 ust. 2 ustawy o emeryturach pomostowych należy rozumieć w taki sposób, że rekompensata jest adresowana wyłącznie do ubezpieczonych objętych systemem emerytalnym zdefiniowanej składki, którzy przed osiągnięciem podstawowego wieku emerytalnego nie nabyli prawa do emerytury z FUS obliczanej według formuły zdefiniowanego świadczenia. Przyjąć tym samym również należy, że rekompensata nie przysługuje tym ubezpieczonym, którzy zostali objęci ubezpieczeniem społecznym lub rozpoczęli służbę po 31 grudnia 1998 roku.

Analiza układu ,warunkującego prawo do emerytury pomostowej, prowadzi do wniosku, że świadczenie to przysługuje tym pracownikom, którzy osiągnęli co najmniej 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art.32 ust.1 i 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, ale nie nabyli prawa do emerytury pomostowej z powodu nieuznania ich pracy za wykonywaną w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych (tak M. Zieleniecki - Komentarz do art.21 ustawy o emeryturach pomostowych, LEX).

Stosownie natomiast do treści **art. 32 ust. 2** ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2020 r. , poz. 53), za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei art. 32 ust.4 ustawy emerytalnej stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, to jest na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz.43 ze zm.).

Z § 1 cytowanego rozporządzenia wynika, że jego treść stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia. Przepis § 2 ust.1 rozporządzenia ustala, że za okresy uzasadniające nabycie prawa do

świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu uważa się okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W świetle § 2 ust. 1 wskazanego rozporządzenia oraz zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy, przy czym powyższe okoliczności pracownik jest obowiązany udowodnić (por. wyrok Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1997 r. II UKN 417/97 – (...) i US (...) i wyrok Sądu Najwyższego z 15 listopada 2000 r. II UKN 39/00 Prok. i Prawo (...)).

Stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia okresy takiej pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według określonego wzoru, lub świadectwie pracy.

Należy zauważyć, iż w przedmiotowej sprawie ZUS uznał, iż skarżący udowodnił 2 lata 7 miesięcy i 7 dni zatrudnienia w szczególnych warunkach – (...) S.A w B..

W niniejszym postępowaniu wnioskodawca domagał się ustalenia, że taką pracę wykonywał, także, w okresie zatrudnienia w (...) S.A. w B. (obecnie (...) Sp. z o.o. w B.) od dnia 1 sierpnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku na stanowisku technologa oraz od dnia 1 lipca 1990 roku do dnia 31 lipca 2005 roku na stanowisku kierownika.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż odwołujący wykonywał pracę w szczególnych warunkach w (...) S.A. w B. (obecnie (...) Sp. z o.o. w B.) jako technolog w okresie od dnia 1 sierpnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku oraz jako kierownik w okresie od dnia od dnia 1 lipca 1990 roku do dnia 31 lipca 2005 roku i była to praca wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Powyższe wynika z oryginalnych dokumentów w, zachowanych, aktach osobowych wnioskodawcy, ale, także, ze spójnych zeznań odwołującego i przesłuchanych świadków, którzy opisali szczegółowo na czym polegała praca skarżącego.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, albowiem pracowali w spornych okresach razem z wnioskodawcą i niewątpliwie mieli wiedzę na czym konkretnie polegała praca ubezpieczonego. Nie ulega wątpliwości, iż w owej pracy kontakt z substancjami chemicznymi miał charakter znaczny. Dodać należy, że ZUS w toku postępowania odwoławczego nie podważył wartości dowodowej zeznań przesłuchanych świadków, ani też nie kwestionował oryginalnych dokumentów zalegających w aktach osobowych skarżącego.

Z dokonanych ustaleń wynika, w tym z treści świadectwa pracy wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze z dnia 27 lipca 2020 roku, że wnioskodawca będąc zatrudnionym w (...) S.A. w B. w okresie od dnia 1 sierpnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku na stanowisku technologa, zaś od dnia 1 lipca 1990 roku do dnia 31 lipca 2005 roku na stanowisku kierownika stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i usług oraz na dozorze inżynierijno-technicznym na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie A, Dział IV, ust. 12;28 na w/w stanowiskach, które to wymienione zostały w wykazie A dziale: XIV ust. 24 wykazu stanowiącego **załącznik nr 1 i nr 7** do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego Nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego wydane na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. – Dz.U. Nr. 8, poz. 43 czyli prace pracowników – robotników : aparatowych (**punkt 28 ppkt. 1, operatorów pkt 28 ppkty 6, 7 , 8.** , prace mistrzów , stanowiących (- prace , nie mistrzowie) , element prawidłowości , przeprowadzanych w (...) , procesów produkcyjnych. Jako technolog – wprost – wykonywał prace polegające na kontroli międzyinstancyjnej, kontrolę procesów produkcyjnych. Jako kierownik - prace przy dozorze inżynierijno-technicznym. Jednym z elementem tej pracy (czyli dozoru inżynierijnego) jest właśnie analiza prawidłowości dokumentacji technicznej w aspekcie praktycznego jej wykorzystania w procesach produkcji barwników i produktów barwnikarskich czy efekt końcowy czyli jakość produkcji, jest zgodna z dokumentacją - w aspekcie kontroli jakości produkcji) .Pod tym kątem analizował zapisy w dziennikach aparatowych. W (...) panował bardzo duży hałas (powyżej

85 decybeli), wilgotność powietrza, wysoka temperatura. Wnioskodawca dozorował, w ramach realizacji – przesłanki ustawowej dozoru inżynierskiego - zapisy temperatur, pod kątem przebiegu procesów barwienia, także prace urządzeń amoniakalnych, obniżających temperaturę do bezpiecznych poziomów (zbyt wysoka temperatura groziła wybuchem). W (...) używane były środki chemiczne emitujące groźny dla zdrowia gaz.: tlenek azotu, siarki, amoniak – o działaniu duszącym, benzen itp.

Z dokonanych ustaleń wynika, że w przypadku zaistnienia awarii, odwołujący wskazywał sposób jej usunięcia – jako dozór inżynierski, usunięciem awarii zajmowali się operatorzy (**pkt 28 ppkty: . 6 i 7 cyt. Zarządzenia nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego, Dział XIV pkt 24 cyt. rozporządzenia Rady Ministrów**)

Biorąc pod uwagę przytoczone wyżej okoliczności, brak podstaw, aby kwestionować prawidłowość wystawionego świadectwa pracy.

Dodać wypada, że praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku (patrz wyroki Sądu Najwyższego: z 14 września 2007 roku, III UK 27/2007 OSNP 2008/21-22 poz. 325; z 19 września 2007 roku, III UK 38/2007 OSNP 2008/21-22 poz. 329; z 6 grudnia 2007 roku, III UK 66/2007 LexPolonica nr 2375445; z 22 stycznia 2008 roku, I UK 210/2007 OSNP 2009/5-6 poz. 75 i z 24 marca 2009 roku, I PK 194/2008 OSNP 2010/23-24 poz. 281).

W ocenie Sądu Okręgowego mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że analiza zgromadzonego materiału dowodowego daje podstawę do stwierdzenia, iż ubezpieczony będąc zatrudniony w (...) S.A. w B.: od dnia 1 sierpnia 1984 roku do dnia 30 czerwca 1990 roku na stanowisku technologa, oraz od dnia 1 lipca 1990 roku do dnia 31 lipca 2005 roku na stanowisku kierownika przez cały czas, w pełnym wymiarze w tych okresach wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

Podsumowując, stwierdzić należy, że po uwzględnieniu opisanych okresów zatrudnienia wnioskodawcy łącznie z niespornym okresem zatrudnienia w warunkach szczególnych należy uznać, że ubezpieczony spełnia wymóg legitymowania się więcej niż wymaganym 15-letnim okresem pracy w warunkach szczególnych.

Mając na względzie powyższe, należało zmienić zaskarżoną decyzję o czym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w sentencji wyroku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS, wyrażając zgodę na wypożyczenie akt ZUS